

Marian Kochanowski, Ryszard Boguwolski

Gruta, woj. toruńskie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 12, 230-231

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wznosząc murowany zamek w I połowie XIV wieku Krzyżacy uwzględnili przy planowaniu bryły zamku konfigurację terenu /ostaniec wysoczyzny morenowej/, czego dowód w nieregularnym planie zamku. Ogólnie obiekt należy do mniejszych tego typu - maksymalna długość 40 m, szerokość 23 m.

W trakcie prac znaleziono ciekawy zespół ceramiki średniowiecznej, wypalanej wyłącznie w atmosferze redukcyjnej, niektóre fragmenty z ornamentem stempelkowym; natrafiono także na liczne kości zwierzęce, ułamki płytek posadzkowych, kafli, formatki cegieł i dachówek gotyckich, bryły polepy oraz /nieliczne/ zabytki metalowe kilka gwoździ żelaznych, silnie skorodowanych.

Odsłonięte relikty architektury średniowiecznej skłaniają do podjęcia dalszych prac, które miałyby na celu przebadanie całego wnętrza zamku na zachowanym do dziś poziomie przyziemia, a w przyszłości zabezpieczenie istniejących dzisiaj fundamentów dalszym niszczeniem.

Materiał złożono w Muzeum w Grudziądzu.

GRUTA,
woj. toruńskie
Stanowisko 1

Muzeum w Grudziądzu
PTAiN Oddział
w Grudziądzu

Badania prowadził mgr Marian Kochanowski i mgr Ryszard Boguwolski /autor sprawozdania/. Finansował WKZ w Toruniu i Urząd Gminy w Grucie. Pierwszy sezon badań. Grodzisko późnośredniowieczne /XIII/XIV w./

Badany obiekt położony jest około 300 m na północ od centrum wsi, na naturalnym wypiętrzeniu morenowym. Rysuje się wyraźnie w terenie pierścieniowatym wałem o podstawie 60,0 x 94,0 m. Majdan w formie nieregularnego prostokąta posiada wymiary 32,0 x 75,0 m. Od strony południowo-zachodniej zachowana jest na długości 25 m sucha fosa.

Prace skoncentrowano na majdanie grodziska w południowo-zachodniej jego partii wzdłuż wytyczonej magistrali. W wykopach I-III bliżej krawędzi majdana odsłonięto na długości 9,5 m pozostałość jądra wału. Bezpośrednio przy zewnętrznym skłonie wału wyeksplorowano nawarstwienia suchej fosy. Wypełnisko jej zarejestrowano na długości 4 m o maksymalnym zagłębieniu 4 m. W wykopach III-IV bliżej środkowej partii majdanu, na długości 8 m eksplorowano warstwę kulturową o przeciętnej miąższości 0,5 m, funkcjonalnie związaną z okresem egzystencji osady obronnej, powstałej bezpośrednio po budowie wału.

Wydobyto ogółem 1234 fragmenty naczyń, w 90% wykonanych techniką ślizgowo-taśmową, całkowicie obtaczanych, wypalanych głównie w atmosferze redukcyjnej.

Uzyskane zabytki metalowe - 201 sztuk w tym 93 gwoździe oraz groty beltów do kusz z trzpieniem, haczyki do wędek, nieokreślonego kształtu blaszki i okucia żelazne, skoble, haki, noże, kliny i klucz.

Przewaga naczyń wypalanych w atmosferze redukcyjnej, wykonanych dość prymitywną techniką pozwala na określenie dolnej granicy chronologicznej na koniec XIII, początek XIV wieku.

Badania będą kontynuowane.

INOWŁÓDZ
woj. piotrkowskie
Zamek

Ośrodek Badań i Dokumentacji
Zabytków w Łodzi

Badania prowadził mgr Jerzy Augustyniak.
Finansował WKZ Piotrków Trybunalski. Szósty
sezon badań. Zamek XIV-XVI w. Mury miejskie
/pierwszy sezon/.

Ukończono odsłanianie całego zarysu zamku od zewnątrz. Ostatni etap prac prowadzono przy boku południowym wraz z przedbramiem. Odsłonięto mur długości 19 m i wysokości około 3 m od obecnego poziomu gruntu. Stwierdzono, że materiał i technika budowy tego odcinka są podobne do odsłoniętych w 1977 r. muru północnego i wschodniego.

Szerokość budynku bramnego wynosi 8,25 m, jest on wysunięty 7,25 m na południe poza lico muru obwodowego. Od wschodu przylega do niego nierozpoznana jeszcze konstrukcja, która być może była związana z wejściem dla pieszych. Budynek bramny ma swą kontynuację wewnątrz obwodu obronnego i powstał w jednym czasie z murem obwodowym południowym.

Do budynku bramnego dostawione jest /świadczy o tym brak przewiązania muru/ przedbramie tej samej szerokości, o długości w kierunku południowym około 3 m. Według obserwacji w toku dotychczasowych badań, zostało ono dobudowane podczas trwającej w XVI wieku rozbudowy zamku.

Rozpoczynając realizację programu badawczego dotyczącego miasta średniowiecznego, wykonano wykop sondażowy na skrzyżowaniu ulic Piłicznej i Krótkiej w południowo-wschodnim narożniku miasta. Wykop potwierdził istnienie murów miejskich. Wykonane są z tego samego materiału /piaskowiec rdzawej barwy miejscowego pochodzenia/ i w tej samej technice co mury zamku. Szerokość muru 0,90 m wraz